

Palveluihin osoitettavan rahoituksen perusteena olevat kustannukset (HE 207/2022 vp)

Eero Janhonen, erityisasiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Siirtyvistä palveluista

Kunnille siirtyviä palveluita ja niihin liittyvää rahoituksen nykytilaa on arvioitu vuosien 2017-2019 perusteella.

Seuraavilla dioilla on kuvattu palvelukohtaisesti mitä erityispiirteitä on otettu huomioon nykytilan arvioimisessa.

Palkkatuki ja starttiraha

Kunnille myönnetty palkkatuki on arvioitu kertomalla kunnan asukkaisiin kohdentunut kunnalle maksettu palkkatuki kertoimella, joka vastaa kyseisen kunnan velvoitetyöllistettyjen osuutta kunnille maksetusta palkkatuesta.

- Näin muodostetuista vuosittaisista arvioista velvoitetyön perusteella maksetuista palkkatuista on laskettu kolmen vuoden keskiarvo.
- Kirjanpidossa vuoteen 2019 kohdentuu paljon vuoden 2018 puolella tapahtunutta työllistämistä, koska tuet maksetaan viiveellä. Vastaavasti vuoden 2020 kirjanpidossa on paljon vuoteen 2019 kohdentuneita jaksoja. Yksittäisissä kunnissa volyymit voivat vaihdella suuresti eri vuosien välillä. Näin ollen eri vuosien välistä vaihtelua on pyritty tasaamaan **kolmen vuoden keskiarvolla**.

Laskelmassa palkkatuen osalta yksityisen sektorin palkkatuki on huomioitu täysimääräisenä sisältäen sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan rahoitusosuuden että sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan rahoitusosuuden.

- Starttirahat on huomioitu laskelmassa täysimääräisesti.
- Valtionhallintoon työllistäminen on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Työvoimakoulutus

Työvoimakoulutuksen osalta arvio kuntakohtaisista nykyisistä menoista on muodostettu vuoden 2019 tilastotietojen kautta. Työnvälitystilastosta on poimittu kunnittain keskimäärin kuukauden lopussa työvoimakoulutuksessa olleiden henkilöiden määrä vuonna 2019 ja kerrottu lukumäärä koulutuksen yksikköhinnalla, joka on saatu jakamalla valtakunnallinen yhteenlaskettu menojen määrä valtakunnallisella koulutuksessa olevien henkilöiden määrällä.

- Arviossa kotoutumiskoulutukset on erotettu sekä koulutuksien olevien jakauman että käytetyn yksikköhinnan osalta muusta työvoimakoulutuksesta, koska kotoutumiskoulutukset ovat tyypillisesti yksikkökustannuksiltaan edullisempia kuin muut koulutukset. Lisäksi kotoutuja-asiakkaat jakautuvat maantieteellisesti muista asiakkaista poikkeavasti, minkä vuoksi kuntakohtaisessa jakaumassa kotoutumiskoulutukset on perusteltua huomioida erikseen.
- Koulutusten hinnat vaihtelevat todellisuudessa eri puolilla maata riippuen siitä, mitä koulutuksia eri puolilla tarjotaan ja millaiset mahdollisuudet alueella on ohjata asiakkaita tiettyihin koulutuksiin. Näin ollen laskelma on vain suuntaa antava, sillä laskelmassa on oletettu sama yksikköhinta koko maan alueella.
- Työvoimakoulutuksen rahoitus muuttui vuonna 2018, jolloin tutkintoon johtavan ammatillisen työvoimakoulutuksen rahoitus siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan määrärahoista rahoitettavaksi.
- Vuosi 2018 oli siirtymäaikaa, joten kyseisen vuoden tietoja ei voida käyttää vertailukelpoisena kuvauksena nykytilasta. Sama koskee vuotta 2018 edeltäviä vuosia.

Valmennukset

- Myös valmennusten osalta arvio perustuu työnvälitystilastosta poimittuun keskimäärin kuukauden lopussa valmennuksessa olleiden henkilöiden määrään kunnittain kerrottuna valtakunnallisella yksikkö hinnalla.
- Työvoimakoulutuksesta poiketen vuosien 2017-2019 tilastotiedot ovat keskenään melko vertailukelpoiset, joten laskelmassa on huomioitu valmennusten osalta näiden vuosien keskiarvo.
 - Yksikkö hintana on käytetty vuoden 2019 hintaa, joka on muodostettu jakamalla valtakunnan tason kokonaiskäyttö valtakunnallisella valmennuksessa olleiden henkilöiden määrällä.

Asiantuntija-arvioinnit

- Asiantuntija-arviointien osalta työnvälitystilastosta ei ole saatavissa tietoa palvelun kuntakohtaisesta jakautumisesta. Arvio kuntakohtaisista kustannuksista on laskennallinen perustuen alueen työttömien määrän keskiarvoon vuosina 2017-2019.

Muut palvelut

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan määrärahoista rahoitetaan lisäksi mm.

- työnvälityspalveluita
- eräitä tieto- ja neuvontapalveluita
- ulkoistettuja ammatinvalinta- ja uraohjauspalveluita
- erilaisten palveluiden yhdistelmiä
- vakuutusturvaa
- matka- ja yöpymiskustannusten korvauksia
- harkinnanvaraista kulukorvausta sekä työolosuhteiden järjestelytukea.

Myöskään näiden palveluiden osalta työnvälitystilastosta tai kirjanpidosta ei ole saatavilla kuntakohtaisia tietoja kustannusten nykytilasta tai kuntakohtainen tarkastelu ei ole kustannusten vähäisyyden takia mielekäästä (korvaukset). Edellä mainittuja palveluita ei ole toistaiseksi sisällytetty laskelmaan, koska erät ovat vähäisiä tai rahoitus on ollut hankemuotoista, eikä pysyvää toimintaa.

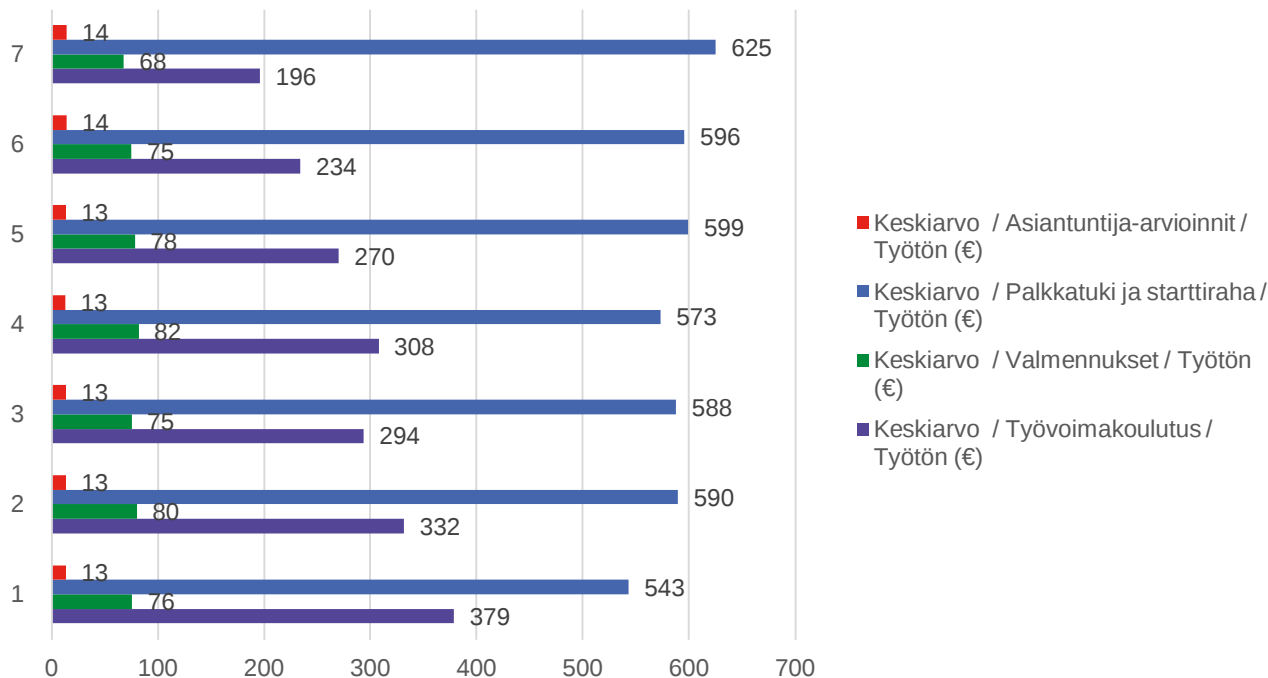
Työllisyyspoliittinen avustus on jätetty kokonaan tarkastelun ulkopuolelle, koska kunnat ovat merkittävä työllisyyspoliittisen avustuksen saaja. Toistaiseksi on epäselvää, tulisiko kunnille mahdollisuus rahoittaa yhdistysten ja säätiöiden hankkeita jatkossa ja osoitettaisiinko tähän rahoitusta valtionosuuksista.

Nämä kustannukset on mahdollista lukea mukaan käyttämällä kuntien keskimääräistä työttömien työnhakijoiden määrää laskennallisena kriteerinä kustannusten jakautumisessa, kuten asiantuntija-arviointien kohdalla.

Kuntakoon merkitys palveluiden käytössä

7 – Pienimmät kunnat
1 – Suurimmat kunnat

Erityisesti palkkatuen käyttö vaikuttaa laskennallisen nykytilan muodostumiseen (n. 60% palveluiden kustannuksista)

ELY-keskus	Työvoima	Summa – Työttömiä	Palkkatuki kuntien velvoitetyöhön, hlö	Palkkatuki kuntien velvoitetyöhön, €	Palkkatuki yksityinen sektori, hlö	Palkkatuki yksityinen sektori, €	Starttiraha, hlö	Starttiraha, €	Yhteensä	Per työhön (€)
Ahvenanmaa	15 115	525	0	0	11	121748	6	50 455,80	172 203,80	328,01
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	86 161	5427	28	371476	448	4958464	107	899 795,10	6 229 735,10	1 147,92
Etelä-Savon ELY-keskus	56 747	5399	55	729685	389	4305452	83	697 971,90	5 733 108,90	1 061,88
Hämeen ELY-keskus	170 771	16674	120	1592040	894	9894792	208	1 749 134,40	13 235 966,40	793,81
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	128 857	14159	94	1247098	885	9795180	171	1 437 990,30	12 480 268,30	881,44
Kainuun ELY-keskus	30 941	3034	38	504146	283	3132244	30	252 279,00	3 888 669,00	1 281,70
Keski-Suomen ELY-keskus	124 466	13448	114	1512438	1047	11588196	185	1 555 720,50	14 656 354,50	1 089,85
Lapin ELY-keskus	80 787	8425	74	981758	395	4371860	194	1 631 404,20	6 985 022,20	829,08
Pirkanmaan ELY-keskus	247 562	21504	112	1485904	1195	13226260	503	4 229 877,90	18 942 041,90	880,86
Pohjanmaan ELY-keskus	112 960	6683	26	344942	489	5412252	135	1 135 255,50	6 892 449,50	1 031,34
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	71 372	8815	80	1061360	698	7725464	118	992 297,40	9 779 121,40	1 109,37
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	187 001	17582	103	1366501	1048	11599264	217	1 824 818,10	14 790 583,10	841,23
Pohjois-Savon ELY-keskus	112 391	10302	73	968491	456	5047008	150	1 261 395,00	7 276 894,00	706,36
Satakunnan ELY-keskus	96 959	8649	83	1101161	370	4095160	120	1 009 116,00	6 205 437,00	717,47
Uudenmaan ELY-keskus	880 161	68686	292	3873964	2926	32384968	1501	12 622 359,30	48 881 291,30	711,66
Varsinais-Suomen ELY-keskus	228 633	18516	124	1645108	1090	12064120	357	3 002 120,10	16 711 348,10	902,54
Yhteensä	2 630 884	227931	1416	18786072	12624	139722432	4085	34 351 990,50	192 860 494,50	846,14

Kirjallisuus